

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Кафедра мовної підготовки іноземних громадян

Ministry of Education and Science of Ukraine
Sumy State University
Department of Language Training of Foreign Citizens

МАТЕРІАЛИ

**IV Всеукраїнської науково-практичної студентської
онлайн-конференції
«Наукова спільнота студентів XXI століття»
7–8 квітня 2021 року**

**IV All-Ukrainian Scientific-Practical Student Online
Conference
«Scientific Community of Students of the 21st Century»
April 7–8, 2021**

Суми
Сумський державний університет
2021

1. Madanmohan Rao. The nature of the information society: a developing world perspective // Visions of the Information Society. URL: <https://www.itu.int/osg/spu/visions/papers/developingpaper.pdf> / (Last accessed: 01.04.2021).
2. K. Mossberger, S. J. Tolbert, R. S. McNeill Digital citizenship: Internet, society and participation. URL: https://books.google.com.ua/books?hl=en&lr=&id=LgJw8U9Z0w0C&oi=fnd&pg=PR7&ots=DYQDzYgHXn&sig=LAhA35sVrRkQVaEW10lzQpKsFq4&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false / (Last accessed: 31.03.2020).
3. Wikipedia: The Free Encyclopedia. «Information Society». URL: https://en.m.wikipedia.org/wiki/Information_society (Last accessed: 31.03.2021).

Сохеїл Мохаммад Сохеїб,
студент МЦ.м-015ан, Пакистан
Н. А. Пилипенко-Фріцак,
м. Суми, СумДУ

**АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ЧЕРЕЗ ЗАСТОСУВАННЯ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

Навчання у сучасному виші багато у чому визначається великим обсягом інформації, постійною модернізацією

освітнього процесу. У зв'язку з цим постає питання щодо переосмислення традиційних форм та методів навчання, навчальної діяльності, що визначає необхідність пошуку та впровадження нових технологій навчання, які сприяють реалізації активності студентів на практиці. Таким чином, одним з головних напрямків сучасної дидактики є поєднання традиційних методів та прийомів навчання та новітніх технологій, які активізують навчально-пізнавальну діяльність студентів вищих навчальних закладів.

У вищих закладах освіти перевага надається активним методам навчання, які спрямовані на формування у студентів самостійності, варіативності, креативності, критичності мислення. Одним з найбільш перспективних напрямків реформування та розвитку вищої освіти є, як відомо, поширення змішаної форми навчання, активне застосування на заняттях інформаційних та комп'ютерних технологій. Це стосується і навчання гуманітарних дисциплін, зокрема навчання української мови іноземних студентів. Через активне використання у всіх сферах життя інформаційних та телекомунікаційних технологій традиційні методи навчання перестають відповідати мотиваційним потребам студентів. Звичайне це не свідчить про те, що традиційна система навчання зжила себе. Інформаційні технології дозволяють активізувати практичну складову навчального процесу, оскільки дають можливість

використовувати необмежену кількість різних віртуальних ситуацій, вмотивовувати активність студентів за рахунок створення віртуального інтерактивного простору, не обмеженого часовими і територіальними рамками. Оскільки для сучасних молодих людей гаджети стали предметом першої необхідності, не використовувати їхній потенціал в освітньому просторі не можливо. В англomовній літературі з'явився навіть термін *digital native*, що позначає людину, для якої електронне середовище стало природним і рідним, на відміну від *digital immigrants* – людини, для якої електронне середовище залишається чужим та навіть ворожим. Комп'ютерні та інформаційні технології доповнюють традиційну освітню парадигму «викладач – студент», дозволяють більше уваги приділити формуванню та розвитку навичок самостійно опрацьовувати матеріал та здобувати знання в умовах дослідницької діяльності. Мультимедійні комп'ютерні програмні засоби дозволяють студентам одночасно сприймати візуальну та аудіоінформацію. Інтернет дає доступ до інформації та практичних занять, які включають усі види діяльності: аудіювання, читання, говоріння, письмо. Збільшення значущості інформаційних технологій змінюють і можливості всієї системи освіти, оскільки під час навчання з'являється можливість активно використовувати можливості комп'ютерів, гаджетів, хмарних технологій тощо. У зв'язку з цим видається

необхідним підхід в освіті, що полягає не в запереченні традиційної системи навчання, а в гармонійному поєднанні, синтезі традиційних та інноваційних технологій.

У сфері навчання мов застосовуються різні види інформаційних та комп'ютерних технологій: електронні навчально-методичні матеріали і підручники, інтерактивні навчальні посібники, тренажери / професійно орієнтовані тренажери, віртуальні середовища (віртуальний музей, віртуальний клас, віртуальна подорож), комп'ютерні презентації (демонстрації), активно використовуються ресурси всесвітньої мережі Internet, електронні бази даних, електронні бібліотеки, довідково-інформаційні джерела (он-лайн-словники, енциклопедії), електронні періодичні видання, електронні колекції (колекції аудіо-, фото-, відеофайлів) тощо. Комп'ютерні технології навчання, нові мультимедійні засоби, в яких використовується аудіовізуальний формат, надають можливість викладачеві планувати такі види діяльності, які вносять елемент зацікавленості в навчальний процес, дозволяють створити активне комунікативне середовище, у якому здійснюється навчання української як іноземної, допомагають здійснювати постійний зворотний зв'язок. Застосування нових інформаційних технологій дає змогу створити на уроці професійно орієнтоване комунікативне середовище (зокрема для студентів-медиків), допомагає розвивати творче мислення у

студентів, формує у них навички, необхідні для сучасного фахівця. При цьому змінюється парадигма міжособистісної взаємодії учасників педагогічного процесу, більше уваги приділяється виробленню уміння самостійно здобувати знання в умовах дослідницької діяльності.

Впровадження змішаного навчання започатковано в СумДУ ще у 2017 з метою підвищення ефективності аудиторної та самостійної роботи студентів, оптимального поєднання класичних педагогічних підходів з технологіями E-learning. Впровадження змішаного навчання зумовило появу електронного середовища навчання, а вимушений перехід на дистанційне навчання через пандемію визначив необхідність активного застосування інформаційних та комп'ютерних технологій при викладанні усіх дисциплін, зокрема на заняттях з української мови як іноземної. Акцентуючи увагу на вирішенні основного завдання мовної освіти – формуванні комунікативної компетенції та говорячи про переваги комп'ютеризованого навчання мов, Н. Г. Рожкова визначає серед пріоритетних такі як: індивідуалізацію навчання, можливість визначення глибини і послідовності засвоєння вивченого, матеріалу; варіативність застосування на різних етапах навчання; полегшення процесу сприйняття та запам'ятовування навчального матеріалу; розгалуження послідовності навчання на основі аналізу помилок студента; формування самооцінки студентів та створення умов

для їхньої самостійної роботи [2, с.122-123]. Викладачі кафедри мовної підготовки використовують різноманітні дистанційні технології та прийоми під час навчання іноземних студентів української мови. Вельми активно використовуються середовище змішаного навчання MIX СумДУ, відкритий освітній ресурс OCW СумДУ. Студенти послуговуються матеріалами підручників з української мови, опрацьовують навчально-методичні матеріали професійного спрямування за допомогою ресурсу Mix СумДУ, а на практичних заняттях разом із викладачем через різноманітні інтерактивні методи та технології навчання обговорюють питання з теми, удосконалюються комунікативні навички, виконують тестові завдання тощо. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології дозволяють створити початкові презентації, електронні матеріали тощо, але й розробити систему електронних завдань, тренажерів, тестів з аудіо- та відеоінформацією, використання яких сприяє активізації пізнавальної діяльності іноземних студентів. Так ресурси Інтернету, а саме «програми-оболонки» дозволяють розробляти спеціальні тренувальні та тестові вправи і завдання. Зазначені інструментальні програми надають можливість викладачеві самостійно створювати інтерактивні тестові завдання з використанням текстової, графічної, аудіо- та відеоінформації без знання мов програмування і без залучення фахівців у галузі комп'ютерних технологій. Для створення

тестових завдань та тренувальних вправ широко використовується спеціальна комп'ютерна програма Hot Potatoes [3], за допомогою якої можна створити 10 типів вправ на різних мовах по різних дисциплін з використанням текстової, графічної, аудіо- та відеоінформації. Вправи створюються за допомогою 5 блоків: 1) вікторина: питання з множинним вибором відповіді; 2) заповнення пропусків у тексті; 3) встановлення відповідностей між словами, реченнями; 4) кросворд; 5) відновлення послідовності (слів, речень). Всі вправи виконуються в режимі тренування або тестування (режим тестування передбачено, наприклад, для питань з множинним вибором). Результат виконання завдань оцінюється у відсотках. Ще однією програмною для створення таких типів вправ і тестів, як: вибір слів зі списків, множинний вибір, семантизація слова, пошук відповідностей тощо, є програма Quizlet [2]. Перевагою цієї програми є те, що вона надає можливість організувати навчальні ігри зі словами. Усі завдання можуть підтримуватися аудіо візуалізацією.

Отже, мультимедійні технології навчання, перевірки та контролю знань об'єднують у собі традиційну статичну візуальну інформацію (текст, графіку) і динамічну інформацію (вимову, музику, відео, анімацію), що зумовлює одночасний вплив на зорову і слухову пам'ять іноземних студентів. Залучення інформаційно-комунікаційних технологій у

навчальний процес поліпшує якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію до вивчення української мови.

Список літератури

1. Методичні рекомендації «Сервіс Quizlet та мобільний додаток». URL: <https://naurok.com.ua/metodichni-rekomendaci-servis-quizlet-ta-mobilniy-dodatok-111731.html> (дата звернення 02.04.2021).
2. Рожкова Н. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій як інноваційного методу в навчанні іноземних мов. *Наукові записки Кіровоградського держ. пед. універ. ім. В. Винниченка. Сер. Педагогічні науки*. 2014. Вип. 132. С. 121-125.
3. Hot Potatoes. URL: <https://hotpot.uvic.ca/> (дата звернення 02.04.2021).

Фехінтола Мосес Дамілола,
студент гр. МЦм-741, Нігерія
Чернишова Т. Г.
м. Суми, СумДУ

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ